

Japan 'De mensen zijn hier voor 70 procent toegewijd'

Hoe is het om als Nederlandse RA in het buitenland te werken? Welke positie hebben accountants? Zijn er opmerkelijke verschillen met Nederland? In de twaalfde aflevering van een serie: Japan.

ADRIE BOXMEER

“Japan kent maar een beperkt aantal certificeerend accountants, afgezet tegen het aantal inwoners. De JICPA, de Japanse tegenhanger van het NIVRA, voert een restrictief beleid bij de toelating van nieuwe accountants tot het openbaar beroep. Dat doet men door het slagingspercentage te beïnvloeden. In Nederland bepaalt uiteindelijk de markt hoeveel er actief zijn, in Japan is dat de overheid.”

De vraag aan Michel van der Horst was: wat is het belangrijkste verschil tussen accountancy in Nederland en in Japan.

Van der Horst is sinds 2002 werkzaam in Tokio. Weliswaar niet als openbaar accountant, maar als cfo van General Electric Real Estate Asia-Pacific.

Dit bedrijf behoort tot de investment-poot van de multinational GE en investeert in onroer-

rend goed in Europa, de VS en Azië. De waarde van de wereldwijde beleggingsportefeuille bedraagt zo'n dertig miljard euro.

Michel van der Horst werkt sinds 1998 bij het bedrijf, na eerst vijf jaar bij PricewaterhouseCoopers in Rotterdam te hebben gewerkt. Zijn eerste standplaats voor GE Real Estate was het Europese hoofdkantoor in Parijs. Na vier jaar diende zich de mogelijkheid aan om naar Japan te verkassen.

Cultuurverschillen

In zijn werk heeft Van der Horst uiteraard veel te maken met accountants. Net als overal elders in de wereld zijn ook in Japan in het bovenste segment van de markt de big four actief. Maar toch kent het land zo z'n eigen gewoontes als het om het

FOTO: ZEFA IMAGES

or tweehonderd

uitvoeren van controles gaat.

Van der Horst: "Het is in Japan niet zo gemakkelijk om hoog gekwalificeerde professionals op dit gebied te vinden. Daarmee zeg ik niet dat ze er niet zijn, of dat de opleiding van accountants in Japan minder is dan wat wij gewend zijn. Maar er zijn nogal wat cultuurverschillen.

Als je een audit uitvoert met een geheel Japans team dan krijg je ook een advies vanuit een Japans perspectief. Dat klinkt logisch, maar de gevolgen hiervan kunnen verstrekkend zijn. Want in Japan gaat heel veel mondeling, op basis van vertrouwen. Terwijl in de Amerikaanse cultuur, waarin mijn bedrijf GE is geworteld, afspraken veel meer op papier worden gezet. Ik probeer als Europeaan een brug te slaan tussen deze twee uitersten."

'Nee' bestaat niet

Nog een verschil met Nederland: het woord 'nee' bestaat feitelijk niet in Japan. Goed, er is een woord dat 'nee' betekent, maar het wordt bijna niet gebruikt. "Een Japanner zal als je hem iets vraagt te doen nooit zeggen dat hij er niet toe in staat is. Dat hoeft niet altijd te betekenen dat hij dan de juiste man op de juiste plaats is. Dat kan bij controles tot misverstanden leiden."

In Japan is IFRS niet ingevoerd. Dat heeft gevolgen voor de verslaggeving. Van der Horst: "Na de hausse van begin jaren negentig is Japan een van de weinige landen ter wereld die een lange tijd van deflatie kende. Het betekent dat veel bedrijven activa in hun bezit hebben die nu minder waard zijn dan op het moment dat ze zijn gekocht. Omdat de Japanse praktijk

ten aanzien van afwaarderingen anders is dan IFRS kan dat nog wel eens tot misverstanden leiden. Maar inmiddels stelt de Japanse economie zich steeds meer open voor het westen en passen bedrijven zich langzaam maar zeker aan de internationale praktijk aan."

Elf uur

Het eerste contact met een Japanse accountant mag dan vanwege cultuurverschillen vaak niet gemakkelijk zijn, als eenmaal het vertrouwen is gewonnen, dan is er geen betere professional, vindt Van der Horst. "De toewijding is enorm hier onder de mensen. Dat vind je terug in de gehele Japanse samenleving. Men is voor tweehonderd procent gericht op het verlenen van service. Het zijn zeer harde werkers. Deadlines worden altijd gehaald. Ik werk zelf ook zo'n elf uur per dag. Voor veel mensen komt daar dan ook nog een behoorlijke lange reistijd bij. Ik heb het geluk dat ik vlakbij mijn kantoor woon."

'Vlakbij' is voor Michel van der Horst het centrum van Tokio, dat met inbegrip van de voorsteden zo'n 25 miljoen inwoners telt. Van der Horst heeft daar een huis met een tuin hetgeen, in een stad waarvan de meeste inwoners zich tevreden moeten stellen met een klein appartement, een ongekende luxe is.

Grootste fout

"Ondanks dat er hier ongelooflijk veel mensen wonen, heeft Tokio niet het karakter van vele andere grote steden ter wereld. Het centrum bestaat vaak uit kleine sfeervolle straatjes. Uiteraard word je wel met de enorme omvang geconfronteerd als je een keer in een bos wilt wandelen. Er zijn weinig groenvoorzieningen in de stad en de reis er naar toe neemt daarom nogal veel tijd in beslag."

Japanners zijn mensen die het beste in groepsverband functioneren, zegt Van der Horst.

"De grootste fout die je hier kunt maken is iemand ten overstaan van zijn collega's terecht te wijzen. Dat betekent gezichtsverlies en dat is het ergste wat een Japanner kan overkomen. De andere kant van de ongekende groepsdynamiek is dat je op deze manier ook een geweldig team medewerkers kunt bouwen. Zeker in mijn functie als cfo betekent dit dat ik daar veel tijd aan moet spenderen. Dus regelmatig uit eten met de medewerkers, naar een karaokebar, dat soort dingen. Dat is een behoorlijke tijdsinvestering, maar in ruil krijg je er een heel toegewijd team aan medewerkers voor. En ook al ben ik zelf geen zangtalent, ook ik heb er veel plezier van." ■